

Vraag je aan ouders en leerkrachten welke deugden ze belangrijk vinden om aan kinderen mee te geven, dan krijg je heel diverse antwoorden. De een hecht vooral waarde aan eerlijkheid en verantwoordelijkheid. Voor de ander staat zelfvertrouwen met stip op nummer één. Maar eigenlijk is iedere deugd onmisbaar. Want waar zou je zijn zonder geduld, zonder liefde, of zonder flexibiliteit? Allemaal dragen ze een steentje bij

ALLE STEENTJES DRAGEN BIJ

Dat deugden belangrijk zijn, beaamt iedere opvoeder. Toch blijkt dat als we uit een lijst van 52 deugden slechts drie mogen kiezen, we allemaal een andere voorkeur hebben.

10 reacties:

ANJA neemt serieus de tijd om over de vraag na te denken. "Wat mooi om hier bij stil te staan," is haar eerste reactie. "Voor mij staat vertrouwen met stip op nummer één. Ik vind dit de basis. Als vertrouwen ontbreekt, is het erg moeilijk om welke andere deugd dan ook te helpen ontwikkelen. Verder vind ik dat we de onbevangenheid van kinderen meer moeten koesteren, juist om te voorkomen dat ze die verliezen. Als derde kies ik voor respect. Laten we kinderen vooral helpen opgroeien in een wereld waarin het duidelijk is dat iedereen evenveel waard is en waarin we elkaar de ruimte geven om eigen manieren of een eigen mening te hebben. Respect betekent voor mij ook ervan doordrongen zijn dat regels nodig zijn om in vrede met elkaar te kunnen samenleven."

GERRIT kiest allereerst voor matigheid. "In tijden van global warming wordt matigheid de deugd van de toekomst. Minder reizen, minder energie verbruiken, voeding dichterbij huis produceren en kopen, ga zo maar door. Ik vind het heel belangrijk dat kinderen dit van jongs af leren. Daarnaast kies ik voor moed. Moed stimuleert kinderen zichzelf te durven zijn. Bovendien helpt moed op te komen voor anderen die buitengesloten worden. Verdraagzaamheid is een deugd die ik zie als een tegenwicht in een multiculturele samenleving waar politiek en media polariserende boodschappen verkondigen."

FEMKE pleit voor respect, zelfvertrouwen en vrijgevigheid. "Na een wisseling van school heb ik gezien wat zelfvertrouwen kan doen voor een kind. Mijn zoon is op zijn nieuwe school in meerdere aspecten gegroeid, enkel en alleen door het toenemen van zelfvertrouwen! Daarnaast zijn vrijgevigheid en respect, denk ik, de basis voor een samenleving waarin we met elkaar kunnen leven."

DEUGDEN DRAGEN BIJ AAN DE ONTWIKKELING VAN TALENTEN, AAN EEN PRETTIGE ONGANG MET ELKAAR, AAN DE COLLECTIEVE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SAMENLEVING.

NIESJE kiest voor creativiteit, tevredenheid en begrip. "Creativiteit helpt om de aanwezige talenten bij kinderen te stimuleren, ongeacht wat deze zijn. Tevredenheid vind ik ook heel belangrijk: in onze maatschappij van steeds meer is het fijn als er aandacht wordt besteed aan het punt van genoeg, en daar kun je maar het beste vroeg mee beginnen. Begrip, samen met geduld, helpt kinderen om goed te kijken naar de ander en wat die nodig heeft of nodig kan hebben. Heel vaak is dat gewoon geduld."

LAURA houdt het simpel. Ze zet dankbaarheid op nummer één, twee en drie. "Dankbaarheid ervaren in je binnenwereld geeft een gevoel van liefde, vrede en geluk. Een goede basis om vanuit te leven!"

LIDEWIJ vindt het best een lastige vraag. "Maar erg interessant! Sommige deugden hebben best wat overlap of houden verband met elkaar." Haar lijstje: op één creativiteit, op twee assertiviteit en op drie rekening houden met elkaar. Lidewij licht haar keuze toe: "Kinderen hebben de ruimte nodig om hun creativiteit de vrije loop te laten. Creativiteit staat voor ontdekken, verzinnen, maken en nieuwe oplossingen bedenken. Dus niet alleen qua knutselen, maar ook in situaties. Hoe kun je iets oplossen of anders doen? Assertiviteit betekent voor mij: staan voor wie je bent en wat je wilt doen. Voor jezelf opkomen. Jij doet er toe, laat je maar horen. Verder vind ik rekening houden met elkaar belangrijk. Het is nodig jezelf vragen te stellen, zoals 'wat doet iets met een ander?', 'is het helpend wat ik doe en zeg?' en 'hoe kunnen we het samen fijn hebben?' Samenleven kan niet zonder rekening houden met elkaar."

Wat je aandacht geeft groeit

Opvoeden met deugden, daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen, vindt Annelies Wiersma, auteur van diverse deugdenboeken. "Wat je aandacht geeft, groeit. Kinderen zijn enorme absorbeerders en kopieerders. Alles wat je ze voorhoudt of voordoet, zuigen ze in zich op en doen ze na. Dat geldt dus ook voor deugden én hun tegenhangers, de ondeugden. Geduld of ongeduld, zelfvertrouwen of onzekerheid, eerlijkheid of oneerlijkheid. Kinderen voelen haarfijn het verschil. Van nature willen ze het goede doen. Aan opvoeders de taak om hier bewust aandacht aan te schenken en kinderen te helpen de betekenis van deugden ontdekken. Want wat betekent respect? Hoe pas je geduld toe? Wat heb je nodig bij agressie? Wat kan je helpen bij onzekerheid?" Deugden aandacht geven, hoeft volgens Wiersma helemaal niet zo moeilijk te zijn. "Het betekent vooral dat je ervoor kiest hier serieus werk van te maken. En dat hoeft helemaal niet veel tijd te kosten."

Werk je met kinderen of heb je (klein-)kinderen? In beide gevallen raden we Het Deugdenspel Doeboek; spelenderwijs karakter ontwikkelen aan. Het is een inspirerend boek voor opvoeders van kinderen vanaf ongeveer 8 jaar vol met praktische tips, verhaaltjes, spelletjes, ervaringen en creatieve werkvormen. Met jongere kinderen (0-7 jaar) kun je beginnen met Het Deugden-vriendjes Doeboek; opvoeden met deugden voor peuters en kleuters.

Annelies Wiersma behandelt in beide boeken tien deugden, zodat het goed aansluit bij de tien maanden in een schooljaar. Elke maand kan een nieuwe deugd centraal staan, waardoor die kan groeien en bloeien en langzamerhand vanzelfsprekend toegepast wordt. Bij beide boeken kun je kaartensets, posters en andere educatieve materialen aanschaffen via de website www.keiindeugden.nl

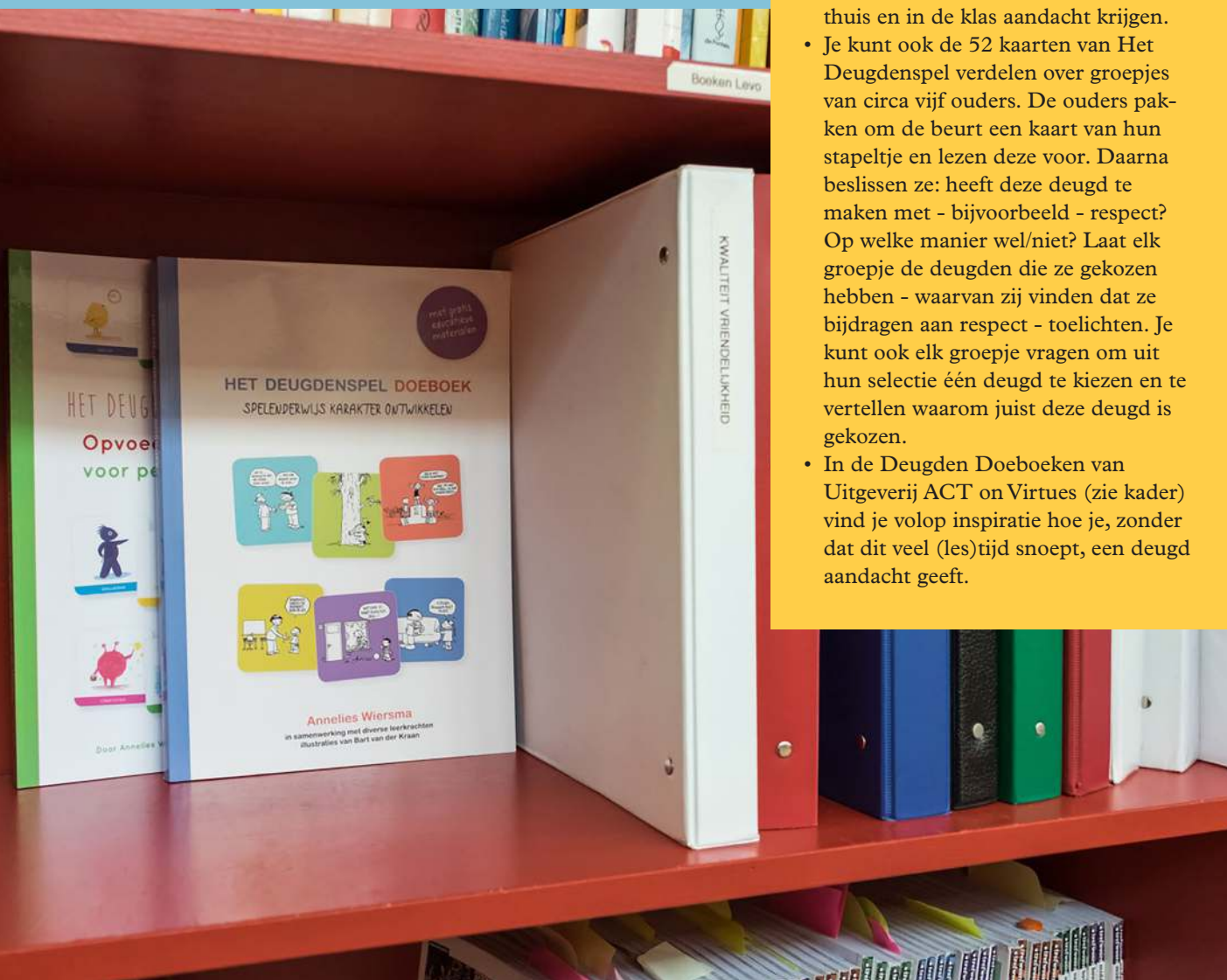
JOLANDA kiest voor zelfvertrouwen en verantwoordelijkheid. "Omdat vanuit die twee eigenschappen veel andere deugden voortvloeien. Wanneer je voldoende zelfvertrouwen hebt, zul je vanzelf moed hebben, rekening houden met anderen, enzovoort. Vanuit verantwoordelijkheid neem je verantwoording voor je eigen gedrag en draag je je steentje bij, ben je dankbaar." Op nummer drie kiest Jolanda liefde. "Liefde voor jezelf en liefde voor de ander." Om zich vervolgens met een breed lachende smiley af te vragen: "Maar wat is liefde?"

OVER EEN DING ZIJN OUDERS EN LEERKRACHTEN HET EENS: OPVOEDEN IN DEUGDEN DOE JE NIET ALLEEN, MAAR SAMEN.

Idee voor een ouderavond:

Uit de kleine enquête die Annelies Wiersma voor Ouders Bedankt hield, volgt dat ouders en leerkrachten voor hun kinderen en leerlingen vooral waarde hechten aan zelfvertrouwen, respect en verantwoordelijkheid. Dit kun je op je eigen school natuurlijk ook onderzoeken.

- Organiseer een ouderavond. Heet iedereen van harte welkom en leg uit wat jullie gaan doen.
- Laat alle ouders op een deugdenlijst een aantal - bijvoorbeeld drie - deugden aanvinken die ze belangrijk vinden voor een respectvolle omgang met elkaar, in de klas en daarbuiten. Verzamel de deugden die zijn aangevinkt ('Handen omhoog voor Assertiviteit'; tel de handen... enzovoort). Welke deugden krijgen de meeste stemmen? Bespreek wat de waarde is van deze deugden. Vraag bijvoorbeeld: hoe dragen ze bij aan een respectvolle omgang met elkaar? Hoe breng je deze deugden in de praktijk? Kies samen een x-aantal deugden die thuis en in de klas aandacht krijgen.
- Je kunt ook de 52 kaarten van Het Deugdenspel verdelen over groepjes van circa vijf ouders. De ouders pakken om de beurt een kaart van hun stapeltje en lezen deze voor. Daarna beslissen ze: heeft deze deugd te maken met - bijvoorbeeld - respect? Op welke manier wel/niet? Laat elk groepje de deugden die ze gekozen hebben - waarvan zij vinden dat ze bijdragen aan respect - toelichten. Je kunt ook elk groepje vragen om uit hun selectie één deugd te kiezen en te vertellen waarom juist deze deugd is gekozen.
- In de Deugden Doeboeken van Uitgeverij ACT on Virtues (zie kader) vind je volop inspiratie hoe je, zonder dat dit veel (les)tijd snoept, een deugd aandacht geeft.

ROSEMARY denkt dat er een verschil is tussen eigenschappen die een moeder of juf belangrijk vindt. "Eerlijkheid vind ik voor beiden van toepassing. Als juf kies ik op twee en drie voor respect en samenwerking. Beide deugden vind ik belangrijk in onze samenleving. Die vraagt zoveel van onze kinderen. Dat begint al op school. Als mama kies ik op twee en drie voor zelfvertrouwen en vreugde. Als ouder wil je dat je kind plezier heeft in leven en daar is zelfvertrouwen een onderdeel van."

ROMINJA vindt eerlijkheid ook belangrijk. "Je kunt het beter toegeven als iets niet gaat, dan dat je vast komt te zitten in je leugens." Zelfvertrouwen zet Rominja op de tweede plaats: "Je moet eerst in jezelf geloven en van jezelf houden, voordat je dat bij een ander kan." Verantwoordelijkheid eindigt op drie, maar is daarmee niet minder belangrijk: "Het is belangrijk om je verantwoordelijkheid te nemen. En je verantwoordelijk te voelen voor je medemens. Om elkaar te helpen waar je kunt."

EN-IK? Zelf hecht ik aan openheid, begrip en optimisme. Openheid betekent voor mij dat je bereid bent om zonder vooroordeel en zonder bezwaren naar iemand of iets te luisteren of te kijken. Openheid heeft te maken met nederigheid. Je kunt niet alles weten, of je kunt het fout hebben. Op twee staat voor mij begrip. Het is altijd goed om nieuwsgierig te zijn naar de intentie van kind, zodat je gedrag beter kunt begrijpen. Maar begrip staat voor mij ook voor begrijpen, in de betekenis van leren, kennis vergaren en nieuwe ervaringen opdoen. Tot slot stem ik op optimisme. Zonder optimisme zouden we onze creativiteit, ons vertrouwen, onze ondernemingszin, moed en geduld verliezen. Optimisme, daar zou ik echt niet zonder kunnen.

DE DATA:

(ZELF)VERTROUWEN, ASSERTIVITEIT, ONBEVANGENHEID (7+2 +1=10)

EERLIJKHEID, INTEGRITEIT, VERANTWOORDELIJKHEID, MOED (2+1+3+1=7)

DANKBAARHEID, TEVREDENHEID, MATIGHEID (2+2+2=6)

RESPECT (5)

GEDULD, BEGRIP, VERDRAAGZAAMHEID (2+1+2=5)

LIEFDE (4)

VREUGDE + ENTHOUSIASME (3+1=4)

REKENING HOUDEN MET, SAMENWERKING (2+2=4)

CREATIVITEIT (2)

DOORZETTINGSVERMOGEN (1)

VRIJGEVIGHEID (1)

VREEDZAAMHEID (1)

ER REAGEERDEN 17 MENSEN